

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.** Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Activitatea Cooperativelor ostilă penetrării Românilor în comerț? — Imperative pentru consolidarea neamului românesc. — Tot refacerea creditului în Ardeal și Banat. — Șomajul elementului românesc. — Probleme internaționale. — Obligațiunile fiscale ale societăților bancare. — Manifestări de ale vieții economice. — *Cronica:* Legea timbrului nu are efect retroactiv. Retragere din circulație a biletelor de 1000 Lei tip II. Intensificarea producției de petrol. Numărul institutelor financiare din țară. Mari cantități de produse petrolifere. Participarea Germaniei. De vânzare.

Activitatea Cooperativelor ostilă penetrării Românilor în comerț?

Cooperajia fusese înghebată în Vechiul Regat de sus în jos, pentru a veni într'ajutorul fărâniei, de a cărei ignoranță și fire conservativă profitau toți venetecii. Ideea urmărită era de a trezi în fărâna conștiința intereselor sale vitale și de a-l organiza, în vederea opunerii unei rezistențe împotriva exploataților săi fără suflet.

Scopul era la tot cazul frumos și lăudabil, — dar nu a putut fi atins. Cauza e dublă. Deoparte, și în aceasta acțiune s'a vârat politica de partid, care a infectat un teren, ce trebuia păzit de frivolitatea luptelor politice; de altă parte educația cooperatistă justă nu s'a făcut. Cooperajia a fost caricaturizată în ochii naivului fărâna. El a văzut în cooperajie

ori un mijloc de a deprinde, sub scutul partidului, arbitrarul cinic și călcarea nepedepsită a legilor, sau și-a câștigat despre cooperajie păreri, că această este o instituție de răspândire a parazitismului. Cooperajivele primeau bani dela stat, pagubele afacerilor nepricepute ori vinovate le suporta statul, cooperajivele nu plăteau dări, ca și singuraticii cetățeni, și mai beneficiau de o serie de alte avantaje și favoruri, cari atrăgeau pe cei doritori de rezezi și ieftine pricopseli.

La noi în provinciile de dincoace de Carpați, pentru a completa rețeaua băncilor înființate sub formă de societăți anonime, sprijinite pe concursul acționarilor și pe însufleșirea altruistă a conducătorilor vieții obștești, încă s'a încercat, încă înainte de războiu împământânirea cooperajiei, dar emanată de jos în sus, căci noi nu puteam conta pe sprijinul statului ostil nouă. Cum s'a făcut acest lucru, s'a arătat cu altă ocazie în această revistă. Noi amintim aci faptul numai pe scurt. „Solidaritatea” trimisese pe cineva în străinătate să studieze organizarea sistemului de cooperative Raiffeisen și Schultze-Delitsch, etc., ca să începem organizarea cooperajiei românești, a emancipării noastre economice. Visătorii idealști, doriau a ajunge superlativul cooperajivelor cu răspundere nelimitată, practicate prin unele părți ale Prusiei orientale, de către polonii subjugajți, ca și noi. Acel delegat, prea im-

presionat de viguroasa organizație cooperatistă din Austria și având o fire prea pesimistă, a tras concluzii negative, ca rezultat al studiului făcut și prezentat celor ce-l trimiseră în străinătate.

Astfel la noi dincoace de Carpați, cooperația nu s'a dezvoltat. Iar felul cum s'a răspândit după război, imitând pe aceea dela frații liberi, nu a fost cea mai fericită realizare, căci cooperația a fost transplantată în zodia politicianistă, care a compromis atâtea inițiative vrednice de altă soartă.

În zilele noastre se face o nouă încercare de propagarea cooperației, care de asemenea nu e bine pusă la cale, și cu care voim să ne ocupăm aici, atât cât permite spațiul redus, ce ne stă la dispoziție. Urmărim aici numai atragerea atențiunii asupra unor greșeli regretabile ce se fac sub ochii noștri.

S'a modificat în lunie a. e. Legea Monopolului vânzării spiritului. Între atâtea dispoziții noi se cuprinde și una, care dă dreptul cooperativelor să deschidă în mod nelimitat ori câte debite de beufuri spirituoase (cârciume), nu numai în comuna unde își au reședința, ci și în cele învecinate. Intențiile urmărite erau de a scăpa satele de acele elemente inddezirabile, de acei ovrei pripășiți aici de prin toate părțile, și cari cu ajutorul cârciumelor storceau vloga satelor. Dacă conducătorii cooperativelor ar lucra în acest sens, nu am avea nimic de excepționat, ba din contră ne-am bucura din toată inima.

Ce se întâmplă însă în realitate?

La sate avem preoții și dascălii atât de rău și neregulat plătiți. Ei înființează acum cooperative, cari nu au alt obiect de exploatare, decât cârciumele, și sub scutul avantajelor, ce le asigură Legea cooperației, ei nu alungă beneficii străini, ci concurează tocmai pe negustorii români, cari au câte o prăvălioară, alături de-o cârciumă, în satul respectiv. Așa e firea românului, invidiază rosturile materiale în primul rând, a fratelui de un sânge și de o lege cu el, iar nu pe străinul fără scrupule! La conducerea cooperativelor ajung de regulă tocmai acele elemente ale preoției și dascălimiei, cari prin firea lor sunt predispuși pentru demagogie, și cum acest năra-

blăstămat nu mai are teren de valorificare în politică, se manifestă în jurul cooperativelor, cari duc luptă contra negustorilor, chiar și dacă ei ar fi români vrednici.

Cunoaștem un caz regretabil, foarte caracteristic, întâmplat tocmai la frontiera de vest, unde avem un interes național să vedem întărit elementul românesc, mai ales pe teren economic. Într-o comună oarecare, preotul român agită în calitate sa de duhovnic, și întreține o atmosferă ostilă unicului negustor român local, pentru „a-l distruge“, ca să cucerască teren cooperativă sa, ce nu poate concura pe negustor. La noua licitație a dreptului de cârciumă, care după legea modificată a vânzării spiritului urmează a fi cumpărată prin licitație dela comună din cinci în cinci ani, cooperativa preotului a revendicat toate drepturile cu arânda minimală, fixată de comisia ad hoc, de pe lângă primărie, și din care comisie face de drept parte și sfinția sa. Nu-l interesează pe părintele, că negustorul român este fiul său duhovnicesc, nici că el exercită acolo profesiunea de negustor și cârciumar de peste 20 ani, nici că și-a construit casă pentru cârciumă și prăvălie, în care a investit aproape întreaga lui agoniseală de o viață de om. Scurt; negustorul român trebuie „distruș“, ca să ia ființă cooperativa, prezidată de preot, cu cârciuma condusă de soțul său, căci cooperația ferecește satul! Sub masca unui altruism fals, al cooperatismului astfel realizat, preotul își ascunde interesele materiale personale și ale familiei sale, pentru că Direcția Monopolului Alcoolului, în invitația trimisă Institutului Național al Cooperației, de a îndemna cooperativele să ceară drepturile de cârciumă, nu face nicio excepție pentru cârciumarii, negustorii români. Și așa întâlnim o astfel de interpretare sălbatecă a cooperației, care urmărește ruina negustorilor români, în acelaș timp, când pe lângă Ministerul Economiei Naționale lucrează o Comisie, ca să găsiască soluția practică a penetrării românilor în comerț! Ce ironie! Între strădaniile teoretice ale acelei comisii și între felul cum se practică aceea penetrare prin cooperative, — ce distanță e: cum desăvuează realitatea munca ei!

Noi am avut alte concepții despre cooperatie, și suntem convinși, că ale noastre sunt mai juste. De aceea atrăgând atenția comisiei prezidate de dl prof. Bungeșianu, îl rugăm să prevadă măsuri pentru a preveni cazuri de sălbătăcie și inconșiență națională, cum e cazul amintit. Rezultatele, oricât de mănoase, ale unei activități cooperatiste se pulverizează; asigurarea existenței unui negustor român este o realizare, în cucerirea de teren economic; este un progres pentru comerțul românesc!

Noi nu combatem cooperatia rațională, ci pe aceea abuzivă. Dacă o cooperativă poate desface marfă mai ieftin, decât un negustor român, n'are decât să continue a desfășura activitatea, obligându-l și pe acel negustor, să țină pas în concurență! Inșă găsim că e neechitabil și fundamental greșit, ca cooperativele să pună monopol pe toate căreiu-mele, pentru a constrânge populația să cumpere numai la cooperativă marfă, chiar și atunci, când ea vinde mai scump, decât negustorul român local. Cu atât mai puține cuvinte de aprobare avem pentru acele cooperative, cari nu fac alt comerț, decât desfacerea de beuturi, în localuri, cari nici nu au distanța legală dela biserică, cum e cazul în Bârzava.

Sp.

Imperative pentru consolidarea neamului românesc.

— Dela culturalizarea poporului la dinamizarea națiunii. —

Factorul determinant al istoriei unui popor, motorul ce pune în mișcare puterile și energiile integrale ale unui neam, geniul său creator, spiritualitatea și forța sa tehnică, spiritul său de j. r. și puterea sa de încordare, creațiile sale economice, morala, arta și credința sa, sistemele sale de educație, elanurile și idealurile sale, este *politica*.

Politica sa, sfortarea permanentă ce năzuește să creieze poporului un cadru și un prestigiu între celelalte popoare, adoptându-se mereu împrejurărilor istorice, să facă din el o forță ale cărei porniri să culmineze printr'un formidabil optimism național, printr'un nesăcătuit spirit creator, și ale cărei acțiuni se galvanizeze toate energiile naționale, urmărind să le

realizeze integral, ținând deoseama de împrejurări și posibilități, este un *ideal* național. Nici bunăstarea economică, nici înflorirea artelor, a științelor și a culturii, nici siguranța sa desăvârșită și nici chiar religia sa, ori cât ar fi ea de națională, nu constituie caracteristica unui popor, nu însemnează deplina realizare a idealului său, nu-i satisface setea de viață și nu consumă toate posibilitățile sale de virilitate și nici nu sunt posibile și durabile fără o anumită politică, națională, ale cărei interese inspiră tuturor celorlalte activități naționale un ritm și un conținut a cărui substanță și vigoare să susțină această politică, să o impună, să o popularizeze și să-i asigure triumful spiritual și material. Economia, artele, științele, religia, sistemele de educație, devin forțe de temut numai întrucât reflectează această politică, întru cât i se subordonează și se contopesc cu țelurile ei, întrucât *înving* în numele ei. În afară de ea ele nu sunt altceva decât niște creații efemere, cu respirație scurtă, și cu vitalitate mediocră. *Politica* neamului, idealurile lui, sunt izvorul dela care se adapă și care le consacără, prin energia căreia se realizează și prin forța căreia se perpetuiază.

Această lege a fost verificată de istoria noastră ca și de a tuturor popoarelor. Cele două noțiuni cuprinse în subtilul articolului nostru vor dovedi încă odată forța acestui principiu, cum vor dovedi și datoria tuturor de a sluji din toate puterile și din toată inima, noua politică a neamului românesc.

Într'adevăr, imediat după războiu și până mai deunăzi, lozincă noastră culturală, năzuințele și îndemnul statului cu privire la viața satelor și deci a neamului nostru întreg, neam de țărani, se concretizau într'o formulă: *culturalizarea poporului*.

De un an doi încoace însă, această formulă nu mai constituie supremul crez cultural, ea fiind înlocuită cu alta mai sonoră, mai expresivă parcă, cu un conținut mai bogat: *dinamizarea națiunii*. Prin toate mijloacele de care dispune, statul caută să asigure astăzi triumful acestei formule, după cum ieri s'a săbătut din răzputeri să asigure izbânda celeilalte. Care e deosebirea dintre aceste formule, cum se explică succesiunea lor, ce-a făcut până acum necesară lupta pentru culturalizarea poporului și ce impune astăzi încordarea pentru dinamizarea națiunii?

Nimic altceva decât politica statului, politica neamului.

Imediat după războiu, după unirea tuturor românilor, după realizarea visului nostru național, atunci când s'au întâlnit oameni și mentalități din cele mai îndepărtate colțuri ale românismului, venind unii de pe câmpurile de bătăie cu răni dureroase în suflet și trup, și când pretutundeni în Europa se simțea nevoia unei destinderi generale, a unei pacificări a tuturor spiritelor și o mare operă de reparare a tuturor înrăirilor morale și materiale, într'o epocă de puternică

democrație, politica și interesele statului cereau ca toți factorii educativi și administrativi să se concentreze pentru această luptă: culturalizarea poporului. Această culturalizare înseamnă distrugerea barierelor dintre frați, slăpirea analfabetismului, răspândirea cărții și culturii românești, cunoașterea datorilor și drepturilor cetățenești, pregătirea pentru viața politică începând odată cu acordarea sufragiului universal, crearea deci de individualități puternice, îndrumarea spre o economie rațională, înființarea a cât mai multe școli primare, crearea a cât mai mulți învățători, largă libertate și sprijinirea tuturor inițiativelor culturale, sprijinirea cărții românești, înființarea de biblioteci și de muzee sătești și... cam aceasta însemna culturalizarea poporului.

N'am fi obiectivi dacă am afirma că statul a reușit să culturalizeze desăvârșit masele poporului, dar am fi nedrepti dacă nu am recunoaște că s'a făcut un pas uriaș pe calea progresului, că s'a creat o atmosferă din cele mai favorabile acestei acțiuni și că ea continuă cu hărnicie și cu puteri sporite.

Politica statului a venit acum și a lansat o formulă nouă, care cere strădanii și jertfe noi, avânturi și încordări, pentru o nouă acțiune de stat.

Statul vrea acum dinamizarea națiunii. Imprejurările cari au făcut necesară lupta pentru culturalizarea poporului s'au schimbat, și în țară și peste hotare, cerând o aspră revizuire a tuturor rosturilor și puterilor noastre, revizuire care prefinde o imediată schimbare a metodelor politice și sociale de până acum.

Peste hotare asistăm pretutindeni la o crâncenă pregătire de războiu, la o răsturnare a alianțelor cari au dus la crearea României Mari, la o schimbare surprinzătoare a sistemelor de conducere a diferitelor state, la conflicte aprige cari ne cer să fim mereu cu ochii în patru.

Suntem singuri, absolut singuri, experiența Cehoslovaciei ne-a dovedit-o cu prisosință!

Înăuntrul țării, din cauza unor prea largi și neînțelese libertăți cetățenești, cari au ridicat drepturile individului pe un plan prea înalt, desconsiderând pentru interesele sale personale marile interese ale neamului, și din cauza unei adevărate invazii de elemente străine, periculoase pentru viața poporului nostru ale cărui forțe economice și profesiuni libere le copleșise aproape cu totul, surpând temeliiile românești ale Statului nostru, ca și din cauza politicianismului, care a contaminat toate ramurile de activitate publică și care a sămănat pretutindeni ură și dușmănie între fiii aceluiaș neam, ducând până la crime și omoruri din motive politice, a sămănat pretutindeni scepticism și neîncredere în puterile și autoritatea statului, ducând la călcarea legilor și la sabotarea celor mai vitale interese ale statului, în favorul protejărilor politici sau a gheșeftarilor străini, pe mâinile cărora a încăput

aproape toată bogăția țării, și înscăunând în locuri de răspundere o sumedenie de oameni incapabili și dăunători binelui public, anarhizând viața națiunii, și desfigurându-i fața cea adevărată. Această stare de lucruri ne micșora în ochii străinătății și ne slăbea puterile de ofensivă și rezistență împotriva dușmanilor interni și externi, slăbia autoritatea statului și punea în pericol însăși viitorul națiunii noastre.

Concentrarea și dinamizarea națiunii se impunea deci ca un imperativ istoric.

Cari sunt noile imperative naționale?

Pentru apărarea hotarelor țării și a suveranității României, o armată bună și număroasă, bine instruită și bine înarmată, iar înăuntru prin restrângerea libertăților dăunătoare intereselor statului, prin pacificarea spiritelor, prin excluderea politicei de partid din afacerile publice și prin reîntronarea spiritului de muncă și ordine în toate întreprinderile publice și particulare, prin stăvilirea invaziei elementelor străine și prin epurarea și aprecierea justă a celor cu drepturi cetățenești, prin galvanizarea energiilor naționale, prin satisfacerea tuturor intereselor românești și prin crearea unui cetățean român profund devotat statului și neamului românesc.

Deci atenție, mai întâi la capitalul biologic național.

Cât mai multe nașteri, cât mai mulți copii sănătoși, cât mai mulți tineri viguroși, morali, harnici, pentru a deveni bărbați muncitori, virtuoși, gata oricând să apere hotarele țării. S'a înființat astfel străjeria în care sunt încadrați toți copiii țării, s'a înființat premilităria, taberele de muncă obștească, concentrările obligatorii, o mai severă instrucție militară, o mai bună înzestrare cu armament a armatei, creându-se din copiii și tinerii țării elemente însuflețite, sănătoase, dinamice, viitori ostași invincibili ai neamului românesc pentru a câștiga pentru istoria românească noi Rovine, noi Poduri Inalte și noi Călugăreni — dacă ar fi nevoie.

Tot pentru consolidarea capitalului biologic național s'a dat alarma împotriva căsătoriilor dintre români și străini (unguri și jidani), cari duc la alterarea sângelui românesc și cari introduc în sânul neamului elemente dubioase. Pericolul e grav de tot constatăndu-se că tot al treilea român din Transilvania (oraș) se căsătorește cu unguroaică (Statistica Râmneamțu, Cluj 1938). S'a început apoi o viguroasă campanie pentru crearea de spitale, de sanatorii și de dispensarii medicale, pentru a salva populația din ghiarele atâtor boale purtate cu anii.

Atenție, apoi, la capitalul psihic național. Prin dinamizarea națiunii se urmărește crearea unui român virtuos, cu caracter bărbătesc, eroic, având încrustat în sângele și sufletul său pecetia neamului românesc, a dragostei de Țară și de Rege, crearea unui român voinic și războinic, credincios lui Dumnezeu și nea-

mului, pătruns de spiritul de jertfă și de împlinire a datoriei, mândru și optimist, auster și econom, îndrăgostit fanatic de pământul românesc din care nicio unghie să nu mai între în mâinile dușmanilor. Crearea unui român muncitor, întreprinzător, econom, devotat familiei și statului, crearea unei familii după modelul roman, în care mamele își sfătuiau feciorii să se întorcă pe scut sau sub scut, și în care o femeie violată, fie chiar de fiul unui rege, a avut suficient curaj de a-și spinteca pântecul de rușine, crearea unui stat solid, bine organizat și bine apărat în cadrele căruia să poată reinvia Dacia-Felix. Dinamizarea națiunii însemnează consolidarea vieții de familie, stăvilirea divorțurilor, interzicerea avorturilor, fortificarea și îmbogățirea gospodăriei rurale, romanizarea orașelor și a regiunilor înstrăinate, îndepărtarea tuturor străinilor din posturile de conducere și răspundere, cu un cuvânt fortificarea și însuflețirea întregii națiuni într'un spirit mai românesc, mai rășboinic și mai virtuos.

Pentru realizarea acestei dinamizări s'a întocmit o constituție nouă, salvatoare, autoritară și sănătoasă — Constituția Regele Carol II, — s'a stărpit politicianismul, s'au adus și se vor mai aduce încă o serie de legi severe, cari să sancționeze pe cei cari împiedică propășirea națiunii și pe cei cari subordonează interesele Statului, intereselor lor personale. S'a creat pretutindeni, în societate, în școli, în instituții, o atmosferă prielnică acestei dinamizări. Literatura și artele românești, pe care unii scriitori perversi au crezut că le pot infecta cu virusul dizolvant și imoral al iudaismului, de crasă pornografie, cu tendințe distrugătoare pentru familie, națiune și stat, servind scopuri condamnabile, s'au trezit din moleșală, au deslănțuit o aprigă reacțiune împotriva celor rătăciți și au început să servească în mod nobil această acțiune. Pecetia spiritului național se înfige peste tot. Economia națională a intrat într'un ritm nou, rodnic, activ, descătușând-o de influența ocultă a unei anumite politici externe.

Culturalizarea poporului a urmărit mai mult scopuri culturale și democratice, dinamizarea națiunii urmărește, bazată pe culturalizarea poporului și pe o fermă organizare economică, scopuri biopolitice, morale și naționale.

E deci o datorie imperioasă de a continua cu însuflețire culturalizarea poporului și de a lupta din toate puterile pentru dinamizarea națiunii.

VASILE NETEA.

Tot refacerea creditului în Ardeal și Banat.

Intr'o cronică anterioară, am amintit de preocupările guvernului pentru refacerea creditului în Ardeal.

În ședința Consiliului de Miniștri, din 7 Noembrie 1938 s'a ascultat raportul dlui Ministru al Economiei Naționale relativ la planul de consolidare și sprijinire a rețelei bancare, în special a celei din Ardeal, Banat, Bucovina și Basarabia.

Comunicatul adaugă că s'a luat act cu satisfacție de înfăptuirile de până acum și a autorizat pe dl Ministru să ducă mai departe la îndeplinire planul și propunerile pentru consolidarea și dezvoltarea activității bancare.

Consiliul l-a autorizat deasemeni să prezinte proiectele de legi cuvenite.

Acest comunicat nu se deosebește mult de cel anterior. Singurul pas înainte e faptul că preocuparea se dovedește a fi permanentă lucru care e de importanță capitală în orice chestiune.

Nu se văd însă nicăieri arătate, cari sunt planurile făcute și cari sunt cele realizate. Și poate, nu ar strica să fie știute și pe aici mai curând. Nu pentru că se îndoiește cineva de buna credință și dragoste a dlui Ministru al Economiei Naționale, pentru nevoile de credit ale Ardealului și Banatului, ci pentru că credem că chiar dânsul ar vedea cu bine orice sugestie ce ar veni din partea cercurilor bancare de aici.

În orice caz, ori cum ar fi acele planuri, după o experiență de aproape 6 ani de continue așteptări se poate spune destul de sigur, că băncile din Ardeal ca și economia românească de aici, au nevoie de credit, de un credit cât mai grabnic și mai eficace, care e după părerea noastră cel mai liber.

N. P.

Șomajul elementului românesc.

Un ziar cu caracter economic constata în zilele acestea că elementul românesc etnic ar fi complet absorbit de către cererile de personal și lucrători și că deci ar fi momentul să se lase liberă angajarea de elemente neetnice românești „cari din cauza zelului comisiunilor de încadrare a personalului românesc“ au rămas pe din afară.

Ar fi o operă de dreptate care s'ar face, așa pretinde ziarul.

De fapt există șomaj și șomaj. În țara asta binecuvântată de Dumnezeu și exploatată de oameni, nu pot fi încă șomeri. Toți au ce mânca și pot lucra.

Se pune numai problema *felului* de lucru. Și dacă considerăm că meseria de slugă e egală cu șomajul, elementul românesc etnic, e întradevăr într'un șomaj intolerabil.

Cu servitori de birou și copiiți se satisfac ușor condițiile legii de protecție a elementului românesc. Cu oameni cari nu au nicio inițiativă în interiorul unei întreprinderi, nu se ajută elementul românesc, care nu face decât să-și desvolte în acest fel acel „complex de inferioritate“, sentimentul de slugă, care nu servește în niciun caz ridicării morale a națiunii. Chiar atunci când „elementul românesc, deține roluri gras plătite și pompos intitulate“ el e plătit și ce e mai rău, cumpărat de un străin de neam, care conduce de fapt.

Există un șomaj al elementului etnic românesc, dela locurile de adevărată conducere și creațiune, economică, care să întipărească vieții economice a acestei țări, pecetea geniului românesc.

Impotriva acestui fel de șomaj trebuie dusă toată lupta.

N. P.

Probleme internaționale.

Ultimele luni, au arătat o puternică influență a evenimentelor internaționale asupra treburilor din țară. Poate mai puțin la noi în țară, și mai mult în alte părți, dar faptul nu se poate nega.

În aceeași linie de influențe, problemele economice atât de sensibile la orice variațiuni au suferit mai mult. Cine a urmărit bursa în acest timp a putut remarca cât de nehotărîtă a fost. În general cotările au fost puține, cursurile cu o tendință permanentă de scădere sau, mai rar, urcări brusce, urmate de scăderi, caracteristice vremurilor de nesiguranță.

În special țara noastră, e într'o situație care încă nu e limpede. Un nod de întâlnire a unor interese economice foarte variate; în primul loc inevitabilul „Drang nach Osten“, nu-și poate găsi drum decât pe apele Dunării, iar interesele contrarii acestei tendințe reprezentate prin imperialismul englez, își dă seama că ultima rezistență ce s'ar mai putea opune ar fi tocmai țara noastră.

Prezența în Capitala țării a număroase delegațiuni cu caracter economic, dovedesc acest interes deosebit și atât de actual.

O lămurire deci, a dezvoltării generale a activității noastre economice, nu se va putea face înainte de clarificarea condițiilor generale internaționale în cari ne vom situa.

O ignorare a Germaniei e imposibilă. Prea mult e legat comerțul nostru exterior de ea, dar o predominare a ei, ar fi încă și mai rea.

E de dorit o lămurire grabnică, dar în acelaș timp și definitivă.

N. P.

Obligațiunile fiscale ale societăților bancare.

„Argus“ Nr. 7704 din 14 crt. publică câteva lămuriri interesante în ceia ce privește aplicarea legii timbrului fiscal și de aviație. Dat fiind interesul practic al acestor lămuriri, le reproducem:

Aplicarea legii timbrului pe acte și fapte juridice și a noiei legi a fondului național al aviației a provocat tot felul de interpretări.

Cu toate demersurile făcute de Uniunea generală a industriașilor, în deosebi, precum și de alte asociații profesionale, prin diverse memorii, nu s'au obținut încă precizări oficiale.

De asemeni, deciziunile comisiei centrale a timbrului, date în materie de interpretări, deși pronunțate rămân necunoscute celor interesați.

Deoarece, suntem întrebați de numeroși cetitori ai noștri, publicăm mai jos o serie de precizări, în legătură cu obligațiunile de timbrare ale societăților bancare, dându-le astfel posibilitatea de a evita căderea în contravenție.

Obligațiunile băncilor.

Scrisorile de viriment, de titluri sau cupoane trebuiesc timbrate numai cu timbrul progresiv al aviației, simplu și nu de factură.

Recipisele Poștei pentru remiterile prin grop se atașează în registrul aflat în păstrarea casei centrale.

Confirmările ce urmează a fi primite pentru valorile trimise prin grop sau scrisoare recomandată, nu trebuiesc timbrate nici broșate și numerotate de către serviciul „titluri“ sau „cupoane“, ci se vor depune la arhivă. Serviciul „titluri“ sau „cupoane“ va broșa deci numai ordinul de remitere, prevăzut doar cu parafele respective.

Fila matcă din scrisorile de confirmare pentru operațiunile la cari nu s'au eliberat chitanțe, se va reține și broșa numerotând-o, dându-se zilnic serviciului ordonanțării o situație a sumelor de debitat.

Cupoanele achitate și perforate de bănci, se vor putea remite societăților respective, prin condică broșându-se la actele justificative ordinul respectiv, cu parafa șefului „expediției“.

Timbrarea deconturilor de titluri.

Deconturile de titluri vândute, ieșite la sorți sau cupoane trebuiesc timbrate în modul următor:

Dela Lei 100—1000, Lei 2 timbru fiscal și Lei 2 aviație;

Dela Lei 1001—10.000, Lei 3 timbru fiscal și Lei 2 aviație;

Dela Lei 10.001 în sus, Lei 7 timbru fiscal și Lei 2 aviație.

Copiile timbrate ale deconturilor de acțiuni, pentru încasare sau ridicare de cupoane nu se vor broșa, nici numerota, ci se vor ține la arhivele băncilor.

În scrisorile de confirmare de titluri depuse cu cupoane scăzute și timbrate ca chitanțe, băncile vor putea folosi mențiunea „în privința cupoanelor scăzute, vom reveni“, aceasta neconstituind o contra-venție la legea timbrului fiscal sau aviație.

Acte eari nu se timbrează.

Nu se timbrează cu niciun fel de timbru fiscal sau de aviație, chitanțele sau scrisorile de confirmare pentru primirea sau eliberarea de : ordonanțe de plată, recipise ale Casei de Depuneri, polițe de asigurare sau alte acte.

Actele justificative de intrare și ieșire ale serviciului „titluri“ pot fi unificate. De asemeni și actele justificative ale casei de cupoane.

Băncile nu sunt obligate a timbra scrisorile în cari confirmă cupoane detașate dela titluri din depozit, pentru cari s'a timbrat separat scrisoarea de confirmare.

Cupoanele pentru cari locul de plată este o bancă și pot fi imediat creditate, vor fi decontate, timbrându-se aceasta ca o chitanță, ne mai fiind necesară confirmarea lor.

Scrisorile cu cari băncile remit la corespondenții din provincie valori spre încasare, preschimbare, etc., se vor timbra ca mandat cu timbrul fiscal de 3 Lei și aviație de 2 Lei, indiferent de valoare.

Scrisorile de delegație ale încasatorilor băncilor către diferitele instituțiuni, pentru încasare sau ridicare de valori, nu trebuiesc timbrate cu nici un fel de timbru.

Manifestări de ale vieții economice

Nu de mult ne-a fost dat să trecem prin clipe de neliniște, cauzate de nori întunecați, prevestitori de războiu, ridicați spre Centrul Europei.

Atât singuraticii indivizi, cât și organismele sociale, se grăbeau cu teamă să folosească învățăturile câștigate așa de scump, mai acum un sfert de veac.

Din fericire situația critică s'a îndreptat destul de repede și repercursiunea evenimentelor a lăsat numai câteva urmări în diferitele compartimente ale vieții sociale.

Vom căuta să schițăm pe scurt câteva consecințe înregistrate din viața economică.

Cel mai sensibil termometru al acestei vieți este bursa. Ea înregistrează imediat orice schimbare, ba de multe ori chiar anticipează anumite lucruri.

Cu ocazia evenimentelor internaționale recente, bursa și-a arătat neliniștea printr'o neașteptată scădere

a cursurilor. Mai evidențiată a fost scăderea la hârtiile de Stat, cari au înregistrat scăderi de circa 15% — la unele burse din Occident chiar de 40% — din cursurile medii de mai înainte.

Limpezirea repede a lucrurilor a fost înregistrată tot de bursă printr'o îndreptare imediată a oscilației spre „hausse.“ Unele cursuri au atins cifre superioare celor de mai înaintea neliniștei.

Un alt organism economic important — băncile — a resimțit îndată situația încordată, ce se ivise între popoare. Activitatea bancară a avut de trecut prin câteva clipe de îngrijorare și a trebuit să recurgă la măsurile necesitate de prevederea ce se impunea.

Mulți dintre cei cari agonisără ceva bani și-i aveau depuși spre fructificare la bănci, au fost îngrijorați de evenimentele neclare și s'au grăbit să-și ridice economiile.

Pe de altă parte, prevederea inherentă afacerilor, îndemna pe conducătorii institutelor bancare să strângă șurubul creditelor. Și astfel stagnarea imediată a afacerilor productive, încerca să-și facă loc și în mijlocul organismului bancar. Destinderea generală a cauzat o binefăcătoare înviorare și pe acest tărâm.

O a treia ramură a vieții economice, sensibilă față de evenimentele defavorabile, este comerțul. De obicei în ajun de crize, afacerile comerciale sunt mai abundente, căci se accelerează aprovizionările cu alimente, cu materii prime, etc. Linia de conjunctură este în continuă ascensiune, până deodată, totul ia o direcțiune contrară și stagnarea nedorită, ia locul afacerilor rentabile de mai înainte.

La noi s'a putut observa în comerț numai primele simptome ale crizei, când aprovizionările grăbite au urcat prețul alimentelor și obiectelor strict necesare, încât pe piețele orașelor mari, se găseau cu o greutate tot mai mare.

În strânsă legătură cu viața comercială este cea industrială. Aici barometrul începe să coboare concomitent cu agravarea situației din comerț.

În recenta situație critică, o parte din industrie — cea producătoare de materii de strictă necesitate — a avut de observat unele norme foarte caracteristice timpurilor actuale; a fost pusă sub controlul autorității publice.

Domeniile economice cele mai puțin sensibile față de evenimentele critice, sunt agricultura și proprietatea urbană. Aici consecințele neplăcute apar uneori cu mari întârzieri. Evenimentele recente internaționale au fost de prea scurtă durată, ca să poată avea influențe covârșitoare.

Cunoașterea exactă a manifestațiunilor vieții economice, ne ajută să putem sconta diferitele evenimente și să luăm din vreme măsurile necesare, pentru a le preveni.

L. B.

CRONICA.

Legea timbrului nu are efect retroactiv.

Inalta Curte de Casație în secții unite a statuat Joi, că deciziile comisiei fiscale nu au putere obligatorie decât numai dacă sunt date în spiritul legii, în darea acestei soluții bazându-se pe disp. art. 111 din legea timbrului, care prevede că aplicarea ei nu are efect retroactiv.

Chestiunea a fost adusă în fața Inaltei Curți prin recursul în interesul legii, declarat de dl procuror general,

Curțile de fond judecând acțiunile părților și ale ministerului, au dat decizii contrare în ceea ce privește aplicarea art. 17, § 5 din legea timbrului promulgată în anul 1934.

Este vorba de vânzările imobiliare făcute de unele persoane celor cu vocație la succesiune — fii, nepoți, părinți etc.

Pentru imobilele vândute în timpul vieții și cumpărate de moștenitori, cu mulți ani înainte, fiscul impunea pe posesori, atât la cumpărare, cât și după moartea vânzătorului, la impozitul succesoral. În acest fel impozitul atingea aproape 25 la sută din valoare, iar succesorii erau nedreptățiți.

Curtea de Apel Constanța judecând o acțiune de această natură, a declarat că legea timbrului din 1934 nu are efect retroactiv și că deci vânzările făcute înainte de data promulgării nu pot fi impuse și cu taxa succesorală.

Inalta Curte de Casație pronunțându-se în recursul declarat de fisc, a hotărât așa cum am arătat mai sus.

Retragerea din circulație a biletelor de 1000 Lei tip. II. Banca Națională a României aduce la cunoștința generală că, potrivit art. 92 din Statutele sale, a hotărât retragerea din circulație a biletelor de 1000 Lei tip. II.

Aceste bilete au data de creație 19-VI-15-33 și sunt tipărite în mai multe culori, din cari cele dominante sunt albastru și galben deschis. Textul principal din mijloc, de pe fața biletului, este tipărit în violet.

Preschimbarea acestor bilete se face cu începere dela 26 Noembrie 1938, la Serviciul de schimb al Băncii Naționale a României, din str. Lipsani 25, precum și la toate sucursalele și agențiile sale din țară.

Termenul până la care se face această preschimbare este 31 Decembrie 1938, cunoscând că

după această dată toate biletele de 1000 Lei tip II, rămase în circulație încetează de a mai avea putere liberatorie.

Intensificarea producției de petrol. Cercurile economice respective studiază un ansamblu de măsuri pentru intensificarea producției petrolului. Se vor face între altele mari înlesniri capitalurilor străine pentru a se putea favoriza mari investiții. Se vor acorda avantaje speciale întreprinderilor cari sunt hotărâte să se angajeze în exploatare noi. Această acțiune s'a întreprins în fața scăderii continue a producției de petrol.

Numărul institutelor financiare din țară, s'a redus între Decembrie anul trecut și jumătatea anului curent, dela 523 la 498. Numărul băncilor mici cu capital social până la 10 mil., a fost mai mult redus, coborându-se dela 346 la 326. Băncile cu capitalul între 10—20 mil. Lei, s'au redus dela 93 la 91. Cele cu capitalul între 20—40 mil. s'au redus dela 46 la 42, iar băncile cu un capital social de peste 40 mil. s'a urcat dela 38 la 39. Cele 326 bănci mici au împreună un capital de 1 miliard 6 milioane Lei. Cele din categoria a doua au un capital social de 1 miliard 49 milioane Lei. Băncile din categoria cu capitalul între 20—30 mil. Lei au un capital total de 948 mil. Lei, iar cele din categoria a patra au un capital de 3 miliarde 608 mil. Lei.

Mari cantități de produse petrolifere vrea să cumpere Franța din România. În acest sens misiunea economică franceză a făcut o ofertă, arătând că este autorizată să negocieze cumpărarea următoarelor cantități de produse:

50.000	vagoane de benzină turism;
5.000	„ motorină;
1.000	„ petrol lampant;
8.000	„ păcură.

Participarea Germaniei la exportul României în primele șase luni ale anului curent a fost de 37.7%.

De vânzare, „Enciclopedia Română“ de Dr. Cornel Diaconovich, 3 volume, compactate. În stare foarte bună. Prețul Lei 4.500 — A se adresa la Redacția „Revistei Economice“, Sibiu.